

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

קובץ
שלשלת האור

שער
ששה עשר

היכל
חמישי

מאמר
וידבר אלקים גוי'
אנכי הוי' אלקיך
תרי"ג

•

מ א ת

כבוד קדושת אדוננו מורנו ורבנו הגדול הגאון האמתי האלקי
חסידא קדישא אור עולם נר ישראל ותפארתו קדוש ה'
מרנא ורבנא **מנחם מענדל** נבנ"מ זי"ע
— אדמו"ר ה"ה, צמח צדק" —

מליובאוויטש

יוצא לאור בפעם הראשונה מכתב"ד

על ידי מערכת
„אוצר החסידים“

770 איסטערן פארקוויי ברוקלין, נ.י.

שנת חמשת אלפים שבע מאות שמונים ושלוש לבריאה

שנת הקהל

MAAMAR
VAYEDABER ELOKIM—5613

Copyright © 2023

by

Kehot Publication Society

770 Eastern Parkway / Brooklyn, New York 11213

(718) 774-4000 / FAX (718) 774-2718

editor@kehot.com

Orders Department:

291 Kingston Avenue / Brooklyn, New York 11213

(718) 778-0226 / FAX (718) 778-4148

www.kehot.com

All rights reserved.

The Kehot logo is a trademark of Merkos L'Inyonei Chinuch.

Printed in the United States of America

נסדר בדפוס "עמפייער פרעסס" ע"י

הרה"ת הרה"ח ר' מרדכי ליב ע"ה בן הרה"ח הרה"ת ר' חיים דובער ע"ה

ויוסף יצחק בן ברכה שיחי

EMPIRE PRESS, 550 EMPIRE BLVD., • BROOKLYN, N.Y. 11225 • (718) 756-1473

פתח דבר

בעמדנו בימי התשלומין דחג השבועות, הננו מו"ל בזה מאמר ד"ה „וידבר אלקים
גו' אנכי הוי' אלקיך“, מאת כ"ק אדמו"ר ה„צמח צדק“ מיום א' דחג השבועות תרי"ג.

המאמר נדפס כאן בפעם הראשונה, מכתב-יד מעתיק.

בראש הקונטרס – פאקסימיליא מהכתב-יד.

לתועלת הלומדים והמעיינים, הוספנו בשולי הגליון מראי מקומות וציונים.

הקונטרס נערך ע"י הרה"ת ר' גבריאל שי' שפירא.

מערכת „אוצר החסידים“

אסרו חג השבועות, ה'תשפ"ג
שנת הקהל
ברוקלין, נ.י.

וידבר¹ אלקים² את כל הדברים האלה לאמר אנכי הוי' אלקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים. כתיב רכב³ אלקים רבותים אלפי שנאן אדני במ סיני בקדש. פי' אדני במ, אדני לשון אלקות, שבמלאכים שבמרכבה יש במ אלקות, ולכן בשם⁴ כל מלאך נמצא שם אל, מיכאל גבריאל, ולכן יכול המלאך לומר על עצמו לשון הוי' כמ"ש ותקרא⁵ בשם הוי' הדובר אלי', ויאמר⁶ בי נשבעתי נאום הוי'. ופי' סיני בקדש, שכמו אדני במ שיש במלאכים בחי' אלקות, כך סיני בקדש, הגילוי שבסיני במתן תורה בנשמות ישראל הוא גילוי אלקות, אנכי הוי' אלקיך, כי בישראל נמצא ג"כ שם אל, אלא שגילוי ההוא גבוה יותר, שבמלאכים הוא רק גילוי דשם אדני, וסיני בקדש הוא גילוי אנכי הוי' אלקיך.

ולהבין ענין גילוי זה י"ל, דאיתא במדרש⁷ ילקוט, אנכי הוי' אלקיך כו' ובמ"א נאמר אנ⁸ הוי' אלקיכם כו', שבשעת מ"ת נדמה לכאור"א שהדיבור מדבר אליו לכן נאמר אלקיך לשון יחיד, וצ"ל זה. גם י"ל הקושיא⁹ הידוע למה הזכיר כאן יציאת מצרים לא בריאת שמים וארץ, שהוא פלא יותר גדול, בריאת יש מאין, אבל יצי"מ הוא הכל יש מיש, כמו קריעת ים סוף הפך¹⁰ ים ליבשה, רק לקמן במצות שבת נזכר כי¹¹ ששת ימים כו' את השמים כו'. וקושיא זו עצמה

ואילך.

- (3) רכב אלקים רבותים: תהלים סח, יח.
- (4) בשם כל מלאך נמצא שם אל: ראה תניא אגרת התשובה פ"ד (צד, א). אגרת הקדש סי' כה (קמא, סע"א). לקו"ת במדבר יא, א.ב. ובכ"מ. וראה שמו"ר רפכ"ט. ילקוט שמעוני פ' יתרו כ, ב.
- (5) ותקרא בשם הוי': לך לך טז, יג.
- (6) ויאמר בי נשבעתי נאום הוי': וירא כב, טז.
- (7) במדרש ילקוט: שמעוני פ' יתרו רמז רפו. ראה יהל אור (תהלים) ע' רלה ואילך. אוה"ת יתרו ע' תתקא (ס"ה). וע' תתקד"ה.
- (8) אני הוי' אלקיכם: שלח טו, מא.
- (9) הקושיא הידוע: ראב"ע עה"פ אנכי, ד"ה שאלני ר"י הלוי. מאמרי אדה"א ויקרא ח"א ע' תא ואילך. וש"נ. סה"מ תרכ"ו ע' ס. עטר"ת ע' שם ואילך. היש"ת ע' 20 ואילך. ועוד.
- (10) הפך ים ליבשה: תהלים סו, ו.
- (11) כי ששת ימים: תשא לא, יז.

- (1) וידבר אלקים: נדפס מכתב"ד 993 (קעט, א) בכותרת: א' דשבועות תר"ג. והוא כנראה הנחה מרשימת השומעים.
- נוסח נוסף של המאמר נמצא בכת"י 466 (פ, א).
- כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ כותב על סדר אמירת המאמרים דש"פ במדבר וחג השבועות שנת תרי"ג (אג"ק שלו ח"ו ע' קעא): בחג השבועות תרי"ג נודמנו ללויבאוויטש החסידים המפורסמים. . קביעות דחג השבועות בשנה ההיא הי' ביום הראשון ויום השני, חמשה מאמרים והאיל הוד כ"ק אדמו"ר לומר אז, המאמר הראשון אמר ביום ועש"ק בצהרים – כמנהגו בכל ערב חגה"ש – השני בש"ק בהשכמה בשעה השביעית, השלישי בש"ק אחרי תפלת מנחה, הרביעי ביום הראשון דחג השבועות קודם תפלת מנחה והחמישי בהשכמה ביום השני דחג השבועות.
- (2) וידבר אלקים את כל הדברים: יתרו כ, א

וידבר אלקים גו'

י"ל ג"כ בשליחות משה, כתי' אלקי¹² אבותיכם שלחני אליכם, אלקי¹³ אברהם כו' שלחני אליכם זה שמי לעולם וזה זכרי לדר דר, וי"ל ג"כ הלא אברהם עצמו אמר ואשביעכם¹⁴ בד' אלקי השמים כו' וזה שמי דוקא.

ולהבין זה י"ל ענין מ"ת, דאיתא ביום¹⁵ חתונתו זה מ"ת, שכמו עד"מ יחוד¹⁶
דכר ונוקבא, שבכדי שיוקלט הטיפה בהמקבל הוצרך הטיפה הרוחני שמעצמות המוח להתגשם בהגשמה ואז תוכל לבוא בהמקבל, כך עד"מ אורייתא¹⁷ מחכמה עילאה נפקת, דאנת¹⁸ חכים ולא בחכמה ידיעא, ובירידתה למטה נתלבשה בענינים גשמיים לא תרצח¹⁹ לא תנאף לא תגזול, וזהו בכדי שתוכל לבוא בהשגת נש"י שנק' מקבלים לצורך עליית הנשמות, ולכן ניתנה בקולות²⁰ וברקים, דאף שדברים פשוטים הם, לפי שבאמת בשרשן הוא חכים ולא בחכמה ידיעא, רק לצורך נש"י נתגשמה. ולעלי' זו הי' כל עיקר ירידת הנשמה, שקודם ירידתה כתיב חי²¹ ה' אשר עמדתי לפניו, פי' עמדתי בבחי' ביטול ויחוד כמו עומדים^{21*} ביראה, ונש"י²² עלו במחשבה בבחי' אין, טהורה²³ היא, וירדה ונתלבשה בגוף, משכא²⁴ דחויא, בכדי שבכאן תשיג אורייתא דמחכמה עילאה כו', וחכים כו', שהגם שקודם ירידתה היתה ג"כ בבחי' עמידה בבחי' ביטול, אבל הביטול הוא ביטול שבמדות, כמו עומדים ביראה כנ"ל, אבל ע"י התורה תתעלה מביטול המדות לבחי' חכים כו'. וכמו עד"מ בנפש, המדות להשכל אינן ערך זה לזה, ואף שהשכל מזכך המדות, עם כל זה השכל גבוה מאוד יותר, כך למעלה המדות הוא מקור העולמות כמ"ש עולם²⁵ חסד יבנה, אבל בחי' חכמה לאו²⁶ מכל

(20) בקולות וברקים: ע"פ יתרו יט, טז.
(21) חי ה' אשר עמדתי לפניו: מלכים-ב ה,

טז.

(21*) עומדים ביראה: תפלת יוצר: עומדים ברום עולם ומשמיעים ביראה. וראה לקו"ת נשא כ, ג.

(22) ונש"י עלו במחשבה: ראה ב"ר פ"א, ד.
(23) טהורה היא: ברכת אלקי נשמה (ברכות ס, ב).

(24) משכא דחויא: תקו"ז בהקדמה (י, ב). שם תכ"א (מת, ב). וראה תניא פל"א (מ, ב). מאמרי אדה"א נ"ך ע' תלד. הנסמן באוה"ת חוקת כרך ו ע' א'תתצג.

(25) עולם חסד יבנה: תהלים פט, ג.
(26) לאו מכל אילין מדות: תקו"ז בהקדמה (יז, ב).

(12) אלקי אבותיכם שלחני אליכם: שמות ג, יג.

(13) אלקי אברהם כו' שלחני אליכם זה שמי . וזה זכרי: שמ, טו.

(14) ואשביעכם בד' אלקי השמים: חיי שרה כד, ג.

(15) ביום חתונתו זה מ"ת: שה"ש ג, יא. תענית כו, ב. ראה מאמרי אדה"א דברים ח"ג ע' תמו בהערה.

(16) יחוד דכר ונוקבא: ראה זח"א עט, רע"א. קכב, ב ואילך.

(17) אורייתא מחכמה עילאה נפקת: זח"ב סב, א. פה, א. קכא, א. זח"ג פא, א. קפב, א. רסא, א.
(18) דאנת חכים ולא בחכמה ידיעא: תקו"ז בהקדמה (יז, ב).

(19) לא תרצח לא תנאף לא תגזול: יתרו כ, יג [לא תגנוב] ואתחנן ה, יז.

וידבר אלקים גו'

ז

אילין מדות כו', הוא למעלה מבחי' מקור לעולמות. וזהו מ"ש טוב²⁷ לי תורת פיך מאלפי זהב וכסף, כי זהב בחי' יראה, כסף²⁷ בחי' אהבה, נכסף²⁹ נכספתי.

אמנם ו"ל החידוש דמ"ת, הלא גם מצינו דקיים³⁰ אברהם כל התורה כולה עד שלא ניתנה דכתיב וישמור³¹ משמרתו מצותי חוקותי ותורותי. וי"ל תחלה ענין האבות³² הן הן המרכבה. דהנה ארו"ל, אמרו³³ עליו על רבי יוחנן בן זכאי שלא הניח דבר גדול ודבר קטן, דבר גדול מעשה מרכבה, דבר קטן הויות דאביי ורבא. וי"ל זה, הלא נהפוך הוא, דכל ענין מרכבה דמלאכים, יחזקאל³⁴ השיג ביצירה וישעי' השיג בכריאה, ובדרך כלל שרפים³⁵ בכריאה וחיות ביצירה ואופנים בעשי', ואעפ"כ נקרא דבר גדול, והתורה שהיא בחי' חכים כו' שהיא מאצילות, נקרא דבר קטן.

וי"ל מתחלה ענין הקדוש³⁶ שאומרים המלאכים בכל יום ולא די במה שהשיגו פעם אחת שהוא קדוש ומובדל. אלא הענין, דהנה איתא ובטובו³⁷ מחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית, שצ"ל התחדשות מאין ליש בתמידות ולא די במה שנתהוה העולם בעת הכריאה, כי אילולי³⁸ ההתחדשות התמידי ה' העולם בטל, וכן למעלה יש ג"כ התחדשות תמידי ושם נקרא מוחין חדשים, שתמיד נתחדש השגה אחרת ונעלה יותר, אבל בכדי שיהי' התחדשות השגה שהוא השפלה לגבי', צ"ל העלאה מלמטה, וזהו שאומרים קדוש, שע"י ביטול זה ממשיכים המוחין הנ"ל, ולכן אומרים בכל יום, כי אינו דומה הקדוש דיום זה ליום אחר, כי בכל יום הוא בהשגה גבוה יותר, ומאחר שהשגה היא בא"ס, הרי השגה עצמה היא ג"כ

27 טוב לי תורת פיך: תהלים קיט, עב.

28 כסף בחי' אהבה: ראה גם תניא פ"ג. תו"א וישב כו, סע"ד. מאמרי אדה"ז על פרשיות התורה ח"א ע' קפה. תו"ח וישב נה, א. וארא נג, ג. ושי"ג. אוה"ת וישב כרך ב ע' רנג, ב ואילך. שם כרך ג ע' תפנט, ב ואילך.

29 נכסוף נכספתי: ויצא לא, א.

30 דקיים אברהם כל התורה כולה: ראה קדושין פב, א (במשנה). יומא כח, ב.

31 וישמור משמרתו מצותי: תולדות כו, ה.

32 האבות הן הן המרכבה: ב"ר פמ"ז, ו. פפ"ב, ו.

33 אמרו עליו. . דבר גדול מעשה מרכבה:

סוכה כח, א. וראה רמב"ם הל' יסודי התורה ספ"ד. לקו"ת ויקרא נא, א.

34 יחזקאל השיג ביצירה: ראה ע"ח שער

שמ"ט (ק"ג) פ"ב. לקו"ת נשא כח, ד. שלח מז, א. האזינו עד, סע"ג ואילך. תו"ח בא קיד, סע"ג ובהערה 194. מאמרי אדה"א נ"ך ע' קמא. ושי"ג. סה"מ תרמ"ז ע' קלו.

35 שרפים בכריאה: ראה בכ"ז לקו"ת נשא כח, ד. שלח מז, א. האזינו עד, סע"ג ואילך. מאמרי אדה"א קונטרסים ע' מו ואילך. מאמרי אדה"א קונטרסים ע' תכג ואילך. אוה"ת תרומה ע' א'תסד ואילך. דרושים לחה"ש ע' קמג ואילך. ובכ"מ.

36 הקדוש. . קדוש ומובדל: ישעי' ו, ג.

37 ובטובו מחדש בכל יום תמיד: ברכת ק"ש

שחרית.

38 אילולי ההתחדשות התמידי ה' העולם בטל: ראה תניא שער היחוד והאמונה בתחלתו.

וידבר אלקים גו'

א"ס בעילוי אחר עילוי, וע"ד ומחברי^{38*} יותר מכולם, שע"י שאלת התלמיד משיב לו מעומק השכל יותר, ועוד יש בחי' מרכבה אחרת גבוה מזה שהוא פנימית המכוון שבמדה זו, שבמלאכים³⁹ כתי' ומשם⁴⁰ יפרד והי' לד' ראשים, ד'⁴¹ מחנות שכנינה וכנפיהם פרודות.

אבל האבות הן הן המרכבה, שע"י ביטולם ממשיכים מבחי' עולם היחוד, איהו⁴² וחייהי וגרמוהי חד בעולם הפירוד. כי יש מרכבה⁴³ עילאה ומרכבה תתאה, מרכבת⁴⁴ האבות נקרא מרכבה עילאה, ומרכבת המלאכים מרכבה תתאה, וזהו דבר גדול מעשה מרכבה, שע"י מעשה של המרכבה נמשך מבחי' גדול⁴⁵ ה' כו' ולגדולתו אין חקר, כי יש אנפי⁴⁶ זוטרי ואנפי רברבי, אנפי זוטרי מרכבה תתאה, שהביטול בבחי' ומשם יפרד, ואנפי רברבי מרכבה עילאה, שנמשך מבחי' גדול ה'. וזהו אלקי אברהם, כי אלקי שמים וארץ הוא בחי' אלקות השייך להתהוות יש מאין, ואלקי אברהם הוא בחי' אלקות שמבחי' גדול ה'.

זק¹³ שמי לעולם. פי' שמי, כמ"ש אני⁴⁷ הוי' הוא שמי, וכדאיתא במדרש⁴⁸ ע"פ אשר הלך אלקים לפדות לו עם לעשות לו שם, מהלך ת"ק שנה הלך לפדות כו'. ופי' לעשות לו שם, פירסום, הוא בחי' הגילוי דשם הוי'. וזה זכרי, פי' זכרי⁴⁹ לשון דכר, וכמ"ש בכל⁵⁰ המקום אשר אזכיר את שמי שמי⁵¹, מל', נוק'. ואזכיר את שמי, הוא בחי' ההמשכה מבחי' דכר לבחי' נוק'. ועוד פי' זכרי לשון זכרון, שהזכרון הוא במוח החכמה, ולכן בפ' קדש⁵² שהוא בחכמה נאמר ולזכרון⁵³

46 אנפי זוטרי ואנפי רברבי: ראה חגיגה יג, ב. הנסמן במאמרי אדה"א דברים ח"א ע' תתקא. קונטרסים ע' שמג.

47 אני הוי' הוא שמי: ישעי' מב, ח.

48 במדרש ע"פ אשר הלך אלקים לפדות לו: שמואל-ב ז, כג. קה"ר פ"ז, א (ב).

49 זכרי ל' דכר: ראה זח"א מת, ב. זח"ב צב, א.

50 בכל המקום אשר אזכיר את שמי: יתרו כ, כא.

51 שמי מל' נוק': ראה פרדס שכ"ג (שעה"כ) פכ"א מערכת שם. מאורי מערכת שם אות נג וביאיר נתיב שם.

52 קדש שהוא בחכמה: ראה זח"ב מג, ריש ע"ב. זח"ג צד, ב. מאמרי אדה"א דברים ח"ג ע' תתקב. וש"נ.

53 ולזכרון בין עיניך: בא יג, ט.

38* ומחברי: ראה מכות י, א. ושם: ומ' תלמידי.

39 שבמלאכים כתיב: ראה זח"א כו, ב. תקו"ז תנ"ה (פח, א). ועוד.

40 ומשם יפרד והי' לד' ראשים: בראשית ב, י.

41 ד' מחנות שכנינה וכנפיהם: ראה זח"ב רנד, א. זח"ג קיה, ב.

42 איהו וחייהי וגרמוהי חד: תקו"ז בהקדמה (ג, א).

43 מרכבה עילאה ומרכבה תתאה: ראה זח"א רטו, ב. זח"ג רנג, ב. רסב, ב. שו, ב. וראה לקו"ת צו יז, ב. סידור עם דא"ח ה, א, ו, ד. יט, ג ואילך. אוה"ת ואתחנן ע' ב'רסא. ועוד.

44 מרכבת האבות נקרא מרכבה עילאה: וראה תו"א יז, ב.

45 גדול . . ולגדולתו אין חקר: תהלים קמה, ג.

בין עיניך, והטעם, לפי שהזכרון⁵⁴ הוא דבר שאין לו הפסק, לכן מקומו בחכ', שבכח⁵⁵ שורה אוא"ס. ופי' זה⁵⁶ זכרי, שבכחי' אלקי אברהם הוא בחי' הזכרון בלי הפסק וגם הוא בחי' דכר המשפיע.

ועדיין י"ל החידוש דמ"ת, הלא אברהם קיים הענין, דכמו שאנו אומרים אלקי⁵⁷ אברהם כמו"כ כתיב הוי"מ⁵⁸ אלקינו, ואיך יוכל כאו"א לבוא למדריגה זו של האבות, מה שהם השיגו בכיטולם ורוחניותם. הנה על זה איתא מה⁵⁹ יפה ירושתינו, שיש לנו ירושה מאבותינו, להמשיך בנו אלקות, ועל כן חייב⁶⁰ אדם לומר מתי יגיעו מעשי למעשי אבותי אברהם יצחק ויעקב. אבל כח זה הוא בהעלם בגוף ונה"ב, ועל זה הוא ענין דמ"ת, אנכי הוי' אלקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים, שכללות העולמות נקרא מצרים, ואפי' גן עדן ותענוג הנשמות, מפני שיש גבול להשגתן, וכן בנפש, גוף ונה"ב נקרא מצרים, ועי' מ"ת אנכי כו' הוציא מארץ מצרים הכח דירושה מהעלם אל הגילוי. ולכן לא נזכר כאן בריאת שמים וארץ, מפני שזה הכל בחי' התהוות יש מאין המסתיר על הכח דה' אלקינו, אבל יצי"מ הוא לצאת מן המיצר והעלם אל הגילוי להיות בחי' הוי' אלקינו כמו אלקי אברהם. וזהו שע"י מ"ת ה' הגילוי דירושה דהאבות. ולכן יש בתורה גי' בחי' תורה ועבודה וגמ"ח כנגד האבות, שאינ⁶² קורין אבות אלא לשלשה, תורה⁶³ כנגד יעקב, ויקם⁶⁴ עדות ביעקב ותורה שם בישראל, גמ"ח⁶⁵ כנגד אברהם, ועבודה כנגד יצחק, עקידת יצחק, שזהו ענין כמו עבודת הקרבנות. ולכן איתא במדרש שהי' נדמה לכאו"א כאילו הדיבור מדבר עמו, לפי שבכדי לצאת מהמיצר הי' צ"ל נרגש הגילוי בתוך כאו"א, וזהו ה' אלקיך.

רפכ"ה. וראה סה"מ תרפ"ג ע' קע. השי"ת ע'
113. ספר השיחות תשא' ע' 47. ובכ"מ.
61 ג' בחי' תורה ועבודה וגמ"ח כנגד
האבות: ראה זהר (ס"ת) ר"פ ויצא. מגלה
עמוקות ר"פ לך. שם אופן רנ קרוב לסופו.
62 שאין קורין אבות אלא לשלשה: ברכות
טז, ב. וראה תו"א ר"פ וארא.
63 תורה כנגד יעקב: ע"פ תולדות כה, כז.
ב"ר (פס"ג, י) ופרש"י עה"פ. וראה תניא אגרת
הקדש ס"ז (קיא, סע"ב) דיעקב "הי' מרכבה
לתורה".
64 ויקם עדות ביעקב: תהלים עח, ח.
65 גמ"ח כנגד אברהם: ראה מגלה עמוקות
ר"פ לך. שם אופן רנ קרוב לסופו.

54 שהזכרון . . מקומו בחכ': ראה גם תו"א
וישלה כו, סע"ב. לקו"ת הוספות ויקרא נב, ד.
תו"ח שמות כג, ד. מאמרי אדה"א שמות (ח"ב)
ע' תקמא. וש"נ.
55 שבכח' שורה אוא"ס: תניא פלי"ה בהגהה.
56 זה זכרי, שבכחי' אלקי אברהם: ראה
רמב"ן עה"פ זה שמי וזה זכרי היינו אלקי
אברהם אלקי יצחק.
57 אלקי אברהם: ע"פ ויצא לא, מב. נוסח
תפלת העמידה.
58 הוי' אלקינו: ע"פ ואתחנן ו, ד.
59 מה יפה ירושתינו: תדא"ר ספכ"א. נוסח
תפלת השחר.
60 חייב אדם לומר מתי יגיעו: תדא"ר

וידבר אלקים גו'

וַיִּלֶךְ דָּכָאן אֲנָכִי וְלֹא אֲנִי. הָעֵנִין הוּא, דָּאף שֶׁהִפִּי הַכֵּל א', אֲבֵל הֶהֱפֵרֵשׁ הוּא, דָּאֲנִי⁶⁶ הוּא כְּשֶׁמְדַבֵּר בְּלִשׁוֹן שְׁפִלוֹת, וְאֲנָכִי כְּשֶׁמְדַבֵּר בְּלִשׁוֹן כְּבוֹד, כְּמוֹ אֲנָכִי⁶⁷ הַרְוָא, אֲנָכִי⁶⁸ עִשׂוּ בְּכוּרֶיךָ. וְהָעֵנִין דִּישׁוֹן⁶⁹ אֲתוּוֹן זְעִירִין וְאֲתוּוֹן רַבְרַבִּין, אֲתוּוֹן זְעִירִין הוּא מוֹרָה עַל צִמְצוּם הַגִּילוּי, וְאֲתוּוֹן רַבְרַבִּין מוֹרָה עַל עוֹצֵם הַגִּילוּי. וְזוֹהוּ שְׁבַשְׁבַּת⁷⁰ אֲוֹמְרִים אֵל אֲדוֹן, שְׁכֵל אֹת סוּבֵל כְּמָה תִּיבִין, ד' ה' ו' תִּיבִין, וּבַחֹל⁷¹ אֲוֹמְרִים אֵל בְּרוּךְ, שְׁאוֹת אֵינּוּ סוּבֵל רַק תִּיבָה א'. וְלִכֵּן כָּאֵן נֹאמֵר אֲנָכִי, שֶׁמְבַחִי אֲנָכִי שֶׁהוּא בַחִי אֲתוּוֹן רַבְרַבִּין יְכוּל לִהְיוֹת ה' אֲלֵקִיךָ, אֲבֵל מְתִיבַת אֲנִי שֶׁהוּא בַחִי אֲתוּוֹן זְעִירִין אֵינּוּ יְכוּל לִהְיוֹת גִּילוּי כִּיֹּא נִמְשָׁךְ כִּלְלִי אֱלֹהִיכֶם.

וְזָהֵן רִכְבַּ אֲלֵקִים רְבוּתִים אֲלֵפִי שְׁנֵאן, אֵל תִּיקְרִי⁷² שְׁנֵאן אֵלֹא שְׁאִינֵן, שֶׁהֵם בַּחִי אֵין וְנִשְׁאָרוּ רַק חִי אֲלֵף, כִּי יֵשׁ ב' מִינֵי סְפִירוֹת, מִלְמַטָּה לְמַעְלָה וּמִלְמַעְלָה לְמַטָּה, וְזוֹהוּ נִתְהוּהוּ רְבוּתִים, וּב' אֲלֵפִים שֶׁהֵן מְבַחִי הַחֲכֵמָה, אֵינֵן, ע"ד וְהַחֲכִי⁷³ מֵאֵין תְּמַצָּא, וְכְמוֹ אֲדָם גַּם כֶּךָ סִינִי בְּקִדְשׁ, רַק שֶׁשֵּׁם הַגִּילוּי הוּא הוִי אֲלֵקִיךָ מְבַחִי אֲנָכִי אֲתוּוֹן רַבְרַבִּין, וּבַחִי אֲנָכִי יְכוּל לִהְיוֹת ה' אֲלֵקִיךָ, ע"ד מִי⁷⁴ כְּה' אֲלֵקִינוּ הַמְּגַבִּיחֵי לְשִׁבְתַּת הַמְּשִׁפְלִי לְרֵאוֹת. וְזוֹהוּ לְסוֹסְתִי⁷⁵ בְּרַכְבִּי פְרַעָה דְּמִיתִיךָ רַעִיתִי, סוֹסִים⁷⁶ הֵם אוֹתוֹת הַתּוֹרָה, ס' רִיבּוֹא⁷⁷ אוֹתוֹת נֶגֶד ס' רִיבּוֹא נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְרַעִיתִי קָאִי עַל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְעִי בַחִי אוֹתוֹת הַתּוֹרָה דְּמִיתִיךָ רַעִיתִי לְבַחִי מְרַכְבֵּה עֵילָא לִהְיוֹת גִּי' הוִי אֲלֵקִינוּ.

74 מי כה' אלקינו המגביהי לשבת: תהלים קיג, ה.

75 לסוסתי ברכבי פרעה: שה"ש א, ט.

76 סוסים הם אותיות התורה: ראה תקו"ז בהקדמה ח, א. תו"א בשלח סג, ד ואילך. סד, ג. מאמרי אדה"ז תקס"ט ע' י ובהנסמן במ"מ לשם. תו"ח בשלח קמג, א ובהערה 69. ועוד.

77 ס' ריבוא אותיות נגד ס' ריבוא נשמות ישראל: ראה לקו"ת בהר מא, ב. מג, ד. סה"מ תרכ"ז ע' קעא. סה"מ קונטרסים ח"א ע' קצא, ב. [סה"מ תרצ"א ע' שיז]: שמספר אותיות הכתובים בתורה הם בערך ש"ה אלפים כו'. וכ"ה במאמר הנפש (לרמ"ע מפאנו) ח"ג פ"ה שאין בתורה רק בערך ל' וחצי ריבוא אותיות. וראה בניצוצי זהר לזהר חדש (עד, ד) במילואים קכו, ב ואילך שהביא מכמה ספרים שמספר האותיות בתורה בדיוק הוא: 304,805.

66 דאני . . בלשון שפלות: ראה אוה"ת תבוא ע' תתרפג. ביאה"ז להצ"צ ח"א ע' תקסז. ע' תתעב. סה"מ תרכ"ז ע' רכד. תרנ"ד ע' רפב. תרפ"ט ע' 262. ובכ"מ.

67 אנכי הרואה: שמואל-א ט, יט. וראה מאמרי אדה"ז תקס"ב ח"א ע' יד. ועוד.

68 אנכי עשו בכוריך: תולדות כז, יט.

69 דיש אתוון זעירין: ראה זח"א ג, ב. זח"ב קלב, א. לקו"ת ויקרא יז, ב. מאמרי אדה"ז תקס"ח ח"ב ע' תרסט. תקע"ב ע' קנו. ביאה"ז להצ"צ ח"ב ע' תתב. פלח הרמון ויקרא ע' שפג. 70 שבשבת אומרים אל אדון: נוסח ברכת יוצר דשבת.

71 ובחול אומרים אל ברוך: נוסח ברכת יוצר.

72 אל תיקרי שנאן אלא שאינן: ראה ע"ז ג,

ב. וראה גם תו"א יתרו עב, א.

73 והחכ' מאין תמצא: איוב כח, יב.

אבל א"כ י"ל למה נקרא דבר קטן. הענין הוא דאיתא אל תיקרי⁷⁸ מורשה אלא מאורסה, שהתורה היא בחי' אירוסין, וכמו עד"מ אירוסין ונשואין למטה, שהאירוסין⁷⁹ הוא יחוד ורק בדרך מקיף, טבעת⁸⁰ קדושין, ונשואין הוא יחוד פנימי, כך בתורה יש ב' בחי', סתים וגליא, שבתורה הנגלית דעכשיו⁸¹ הוא רק יחוד בדרך מקיף, בחי' אירוסין, ולכן נקרא דבר קטן, וכמ"ש וארשתך⁸² לי לעולם.

אבל לעתיד לבוא⁸³ כשיתגלה טעמי תורה יהי' בחי' נשואין, וכמ"ש לעתיד לבוא והי⁸⁴ ביום ההוא תקראי לי אשי ולא תקראי לי עוד בעלי, וארז"ל ככלה⁸⁵ בבית חמיה ולא ככלה בבית אביה, בבית חמיה שהוא בחי' נשואין, וע"ז נאמר וארשתך⁸⁶ לי באמונה וידעת את הוי' דקאי אלעתיך, וכמ"ש ומלאה⁸⁷ הארץ דעה את ה', פי', כי כתיב כי⁸⁸ אל דעות הוי', דעה⁸⁹ מלמטה למעלה הוא יש מאין, ודיעה מלמעלה למטה הוא שלמעלה הוא היש ולמטה הוא האין, ולע"ל יהי' דעה את הוי', דעת עליון, כמים⁹⁰ לים מכסים, שיתגלה בחי' עלמא דאתכסיא, ואעפ"כ כמו שלנשואין צ"ל הכנה קודם והוא הארוסין, כך תורה הנגלית דעכשיו הוא הכנה לבחי' פנימית התורה דלעתיד לבוא, ולכן גם תורה דעכשיו נקרא ביום חתונתו זה מתן תורה.

שה"ש מח, א. סידור עם דא"ח קצה, א ואילך.
רו, ד ואילך.

82) וארשתך לי לעולם: הושע ב, כב.
83) לעתיד לבוא כשיתגלה טעמי תורה: ראה פרש"י שה"ש א, ב. לקר"ת צו יז, א. שה"ש מח, א. ובכ"מ.

84) והי' ביום ההוא תקראי לי אשי: הושע ב, יח. פסחים מט, ב.

85) ככלה בבית חמיה: כתובות עא, סע"ב.
86) וארשתך לי באמונה: הושע שם.

87) ומלאה הארץ דעה את ה': ישעי' יא, ט.
88) כי אל דעות הוי': שמואל"א ב, ג. ראה מאמרי אדה"א ויקרא ח"א ע' רסב. וש"נ. תו"ח בראשית יח, ג ובהערה 11.

89) דעה מלמטה למעלה. . ודיעה מלמעלה"ט: ראה תו"א בראשית יח, ג. מאמרי אדה"א ויקרא ח"א ע' רסב. וש"נ.

90) כמים. . עלמא דאתכסיא: ראה תו"א בשלח סב, ג. ועוד.

78) אל תיקרי מורשה אלא מאורסה שהתורה היא בחי' אירוסין: ברכות נו, א. פסחים מט, ב: א"ת מורשה אלא מאורסה. וראה סידור עם דא"ח רו, ד ואילך.

79) שהאירוסין הוא יחוד. . מקיף: ראה גם לקו"ת במדבר ה, ד. ברכה צד, ג. זה, סע"ד ואילך. מאמרי אדה"ז תקס"ו ח"ב ע' תרצו.

80) טבעת קידושין: ראה תו"א ויגש מד, א. אוה"ת ברכה ע' א'תמה. ראה רמ"א (אה"ע ר"ס כז): וכן נוהגין לקדש בטבעת. וראה שם: ויש להם טעם ב"תיקוני הזהר" (ריש ת"ה, ת"י). וראה שו"ת ה"צ"צ יו"ד סו"ס רכג: ומה שנהגו עכשו לקדש בטבעת הוא רק ע"פ קבלה.

81) דעכשיו. . אירוסין. . לעתיד לבוא. . בחי' נישואין: שמור"ר ספ"טו. וראה לקו"ת

לזכות

הילד **מנחם מענדל** שי

לרגלי הכנסו בבריתו של אברהם אבינו ע"ה
ביום השבת קודש, ב' דחג השבועות ה'תשפ"ג
ויה"ר שיגדל להיות חסיד, ירא שמים ולמדן

ולזכות

אחיו **יוסף בנימין, גרשון, ואחותו יוכבד מרים**
שיחיו

ולזכות הוריהם

הרה"ת ר' **יצחק נתן דוד**

וזוגתו מרת **שרה**

שיחיו

קאלטמאנן

נדפס ע"י ולזכות זקניהם

הרה"ת ר' **משה לייב** וזוגתו מרת **אסתר שיינדל** שיחיו **חאנאוויטש**

הרה"ת ר' **ארי' וזוגתו מרת אסתר** שיחיו **קאלטמאנן**

ולעילוי נשמת

ר' **יוסף בנימין** ע"ה בן ר' **מנשה הי"ד**